

Nr 167.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1930 kl. 2.15 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag till hamnar och farleder jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

1:o) I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 26 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) att till statens fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Statens
fiskehamnar.
[26*.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 115—125 av återopade statsrådsprotokollet.

Under nu förevarande punkt har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

nr 27 inom första kammaren av herr *J. Clemedtson*, vilken föreslagit, att riksdagen måtte besluta uppmuddring av Hanö hamn, att detta arbete hänföres till statens fiskehamnar, grupp I, samt att det begärda anslaget till statens fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 måtte ökas med ett extra reservationsanslag av 37,000 kronor;

nr 59 inom andra kammaren av herr *Jönsson* i Boa m. fl., vilka hemställt, att riksdagen för fördjupning av fiskehamnen vid Hanö i Blekinge län ville för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,200 kronor; samt

nr 62 inom andra kammaren av herrar *E. Hällgren* och *A. Törnkvist* i Karlskrona, vilka hemställt, att riksdagen med bifall till Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens förslag, evad det rör Hanö hamn, måtte höja det i riksstans sjätte huvudtitel beräknade anslaget till statens fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 med 37,000 kronor eller så mycket som beräknats för utförande av nämnda arbete vid Hanö.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 5 september 1929 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gjort framställning i fråga om behovet av medel för statens fiskehamnar under budgetåret 1930/1931.

Beträffande fiskehamnsgruppen I (nybyggnader) anför styrelsen i huvudsak:

Av de till denna grupp hörande företagen vore hamnarna vid Lörudden och Gnisvärd under arbete. I *Löruddens* hamn återstode endast muddringsarbetena, vilka syntes kunna igångsättas hösten 1929, såvida ej muddermaterielen under sin marsch norrut till de olika hamnarbetena eventuellt bleve alltför länge bunden vid en ännu icke beslutad men föreslagen statsunderstödd fiskehamn vid Sörfjärden. Vid *Gnisvärd* hade arbetena nyligen påbörjats och beräknades bliva avslutade under innevarande budgetår.

Enligt riksdagens beslut skulle *Torekovs* hamn färdigställas efter *Gnisvärd*s hamn, varför igångsättandet borde ske snarast, när under närmaste budgetår penningar kunde bliva tillgängliga.

Vidare upprepar styrelsen sina föregående år gjorda framställningar om utförande av fiskehamnen vid Byxelkrok samt anläggande av en statens fiskehamn vid Utklipporna. Dylika framställningar hava jämväl gjorts beträffande Byxelkrok av länsstyrelsen i Kalmar län — över vilken framställning lantbruksstyrelsen yttrat sig — samt i fråga om Utklipporna av länsstyrelsen i Blekinge län.

Därjämte gör styrelsen framställning om utförande av uppmuddring av fiskehamnen vid Hanö i Blekinge län. Denna hamn har utförts så gott som uteslutande på statens bekostnad med anslag, som beviljats åren 1901 och 1902. Staten är ensam ägare till hamnanläggningen, vilken — efter det frågan härom underställts 1927 års riksdag — genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 maj 1927 förklarats skola i avseende å sådana reparations- och underhållsarbeten, som kunna anses gå utöver det normala underhållsarbetet, vara likställd med statens fiskehamnar, dock att lotsverket har viss bidragskyldighet till underhållskostnaden.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslår nu en uppmuddring av hamnen i enlighet med en av styrelsen den 8 april 1925 uppgjord plan, vilken tillstyrkts av länsstyrelsen i Blekinge län, samt för en beräknad kostnad av 43,200 kronor. Styrelsen anför härom huvudsakligen följande:

För utförandet av denna förbättring hade Mjällby kommun, fiskare i Hanö och Blekinge läns hushållningssällskap utfäst sig att tillsammans erlagga ett belopp av 5,820 kronor, varjämte länsstyrelsen garanterat ett belopp av 228 kronor. Sammanlagt hade alltså garanterats 6,048 kronor.

En fördjupning av Hanö hamn hade ansetts vara av synnerligt behov påkallad. Fiskarbefolkningen därstädes utgjordes av omkring 300 personer och hade under de senaste åren anskaffat ett flertal större båtar, för vilka krävdes en uppmuddring av hamnen. En sådan skulle bliva till nytta även för de skutor och mindre båtar, som vid storm sökte nödhamn, och just Hanö hamn med dess läge i Hanöbukten vore särskilt lämpad som nödhamn och för detta ändamål starkt anlita även av dem, som bodde vid fiskelägena å Listerlandet m. fl. platser. Erfarenheten hade också direkt visat, att utrymmet för närvarande vore alltför knäppt.

Då hamnen enligt beslutet den 12 maj 1927 i avseende på större repara-

tions- och underhållsarbeten vore likställd med statens fiskehamnar, syntes det mest konsekvent, att hamnen även i avseende på nu avhandlade arbeten och helst i sin helhet betraktades såsom en statens fiskehamn och såsom sådan hänfördes till grupp I.

I anslutning härtill har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att uppmuddring av Hanö fiskehamn skulle utföras med till grupp I anslagna medel och i enlighet med förenämnda plan, under villkor att intressenterna bidroge med 6,048 kronor.

Beträffande medelsbehovet för arbeten inom fiskehamnsgruppen I anför styrelsen huvudsakligen följande:

	Kronor
Behållningen å anslaget hade den 30 juni 1929 utgjort i avrundat tal	68,000
Om härtill lades det för budgetåret 1929/1930 beviljade beloppet	90,000,
erhölles det för nämnda budgetår disponibla beloppet	158,000.

	Kronor
Härav beräknades åtgå till färdigställande av Löruddens hamn	19,000
till färdigställande av Gnisvärds hamn	118,000
samt kostnader för styrelsens hamnavdelning	18,000
	155,000

Således kunde beräknas återstå till nya företag..... 3,000.

Den för hamnen vid *Torekov* beräknade kostnaden uppginge till 336,000 kronor, vartill intressenterna skulle bidraga med 5,000 kronor. Till *Torekovs* hamn erfordrades alltså av statsmedel 331,000 kronor eller, med frånräknande av den beräknade reservationen å 3,000 kronor, ett belopp av 328,000 kronor.

Under förutsättning att byggandet av hamnarna vid *Byxelkrok* och *Utklipporna* beslutades, syntes båda dessa företag kunna och böra igångsättas år 1931, och därvid beräknades före den 1 juli 1931 åtgå tillsammans 120,000 kronor, varav cirka 25,000 kronor kunde väntas inflyta av bidragen från intressenterna och 95,000 kronor fölle på statens del.

Under förutsättning att uppmuddring av *Hanö* hamn beslutades och att detta arbete hänfördes till statens fiskehamnar, grupp I, erfordrades härför ett belopp av 37,000 kronor.

Till dessa belopp komme kostnaderna för styrelsens hamnavdelning under budgetåret 1930/1931, vilka i den mån de ej utginge av andra byggnadsmedel än de till grupp I anslagna torde uppgå till i runt tal 18,000 kronor.

För utförande av till grupp I hörande fiskehamnar skulle enligt denna beräkning för nästkommande budgetår erfordras ett belopp av 480,000 kronor.

I förevarande skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidare omnämnt, att reparation och ombyggnad av Kiviks hamn i Kristianstads län erfordrades samt att medel för de arbeten, som avsåge ombyggnad av viss del av hamnen, borde utgå av anslag till statens fiskehamnar inom grupp I.

I särskild skrivelse den 9 november 1929 har styrelsen sedermera framlagt närmare förslag och kostnadsberäkning i denna fråga, varvid styrelsen anför huvudsakligen följande:

Kajen ifråga hade en längd av 210 meter och vore i hela sin utsträckning numera så illa medfaren, att den icke kunde oförändrad bibehållas.

Emellertid vore kajlängden mycket större än behöfligt, varför kajen icke behöfde ombyggas i sin helhet. Efter prövning av förhandenvarande behov ansåge styrelsen en kajlängd av 80 meter vara för trafiken tillräcklig. Endast denna längd av kajen behöfde således ombyggas, under det att för återstoden endast en konservering av underbyggnaden erfordrades. Vid ombyggnaden av nämnda kajsträcka borde densamma också förstärkas genom användande för övertattandelen av mera beständigt material — sten eller betong — eller genom utbyte av den befintliga träspåntskonstruktionen mot en järnspånt. Båda dessa konstruktioner droge nästan lika kostnad. Att dylikt material ej tidigare använts berodde därpå att träkajerna redan funnits, när hamnen år 1913 övergått i statens ägo, samt att desamma såsom varande i något så när gott stånd då endast reparerats i erforderlig mån. Övertattenskonstruktioner i trä förekomme eljest icke i statens fiskehamnar i konstruktionsdelar av större betydelse.

För nu avsedda varaktigare konstruktion borde, i analogi med vad eljest tillämpades, användas byggnadsmedel och icke underhållsmedel.

Kostnaderna för ombyggnaden med förstärkning av 80 meter kaj beräknades till 42,000 kronor.

Övriga delar av nu ifrågavarande kaj hade styrelsen avsett att tillsvidare avplanera från den i vattenbrynet avtagna kajspånten med slänt upp till kajplanet. För detta arbete liksom för reparation av en kajsträcka på insidan av norra vågbrytaren borde användas underhållsmedel.

Med inräknande av det till förevarande ombyggnadsarbete beräknade beloppet skulle anslag till fiskehamnsbyggnader inom grupp I enligt styrelsens förslag erfordras med tillhoppa 522,000 kronor.

Vidkommande de återstående hamnarna inom fiskehamnsgruppen II (muddringshamnar) har styrelsen i sin skrivelse den 5 september 1929 anført huvudsakligen följande:

Arbetena vid *Bergö* och vid *Marviksgrunnan* påginge samt syntes på båda platserna bliva avslutade år 1929. — Arbetena vid *Stor-Rebben* hade utförts utom en i planen ingående fördjupning av hamnen, vilket arbete beräknades bliva utfört, när statens muddringsattiralj bleve ledig för ändamålet efter fullbordandet av muddringar vid de mellan *Bergö* och *Stor-Rebben* belägna arbetsplatserna, vilket beräknades inträffa under budgetåret 1930/1931. I samband med detta muddringsarbete vore avsett att utföra en upprensning av norra inloppet till hamnen, som vore ofarbar med de större båtar, fiskarena numera anskaffat. Detta arbete innebure visserligen en utvidgning av planen, vilken dock ej behöfde medföra, att den för anläggningen beräknade kostnaden överskredes. — Omedelbart före detta arbete hade det varit meningen att utföra fördjupningen av *Rönnskärs* hamn, för den händelse markfrågan kunde ordnas, vilket ännu icke vore fullt klart. Möjligen kunde arbetet bliva utfört i samband med av lotsstyrelsen planerade arbeten på platsen, i vilket fall det skulle bliva fullbordat redan år 1929. I fråga om fiskehamnen vid *Grislan* hade underhandlingar angående markfrågorna nyligen framskridit så långt, att arbetena därstädes med det snaraste syntes kunna igångsättas. Däremot mötte alltjämt stora svårigheter för ordnandet av markfrågan för hamnen vid *Skeppsmalen*. — Utvidgningen av *Hönö-Klåva* hamn vore under år 1929 påbörjad.

För utförandet av de till grupp II hörande hamnarna hade åren 1921 och 1922 anslagits 1,250,000 kronor, varav emellertid åren 1924—1927 anvisats dels 147,700 kronor till förbättrandet av *Baskemölla* hamn och dels 450,000

kronor till fiskehamnar inom grupp I, varigenom anslaget till grupp II minskats till 652,300 kronor. Emellertid hade 1929 års riksdag anvisat ytterligare 200,000 kronor till fullbordande av hamnarna inom gruppen, vilket senare tilläggsanslag nödvändiggjorts av den särskilt beslutade större utvidgningen av Hönö-Klåva fiskehamn.

Arbetena å vissa till gruppen hörande hamnar hade fördyrats, dels beroende på att botten i en del fall visat sig vara hårdare än beräknat och dels på grund av ihållande stormar, som omöjliggjort eller försvårat muddringsmaterielens planmässiga användning. Å andra sidan syntes möjligen någon av hamnarna Skeppsmalen och Rönnskär icke komma att utföras, varigenom fördyringarna ungefärligen skulle uppvägas. När de totala fördyringarna och arbetsinskränkningarna kunde närmare fastställas, skulle styrelsen inkomma med uppgift härom och framställning om eventuellt nödvändigt anslag för hamnarnas fullbordande.

För budgetåret 1930/1931 har styrelsen ej ansett något anslag till fiskehamnsgruppen II vara behöfligt.

Alltsedan år 1900 har, enligt vad departementschefen framhållit, spørgmalet om förbättrade hamnanordningar vid Torekov vid upprepade tillfällen varit föremål för behandling, varvid såväl fiskehamns- som nödhamns-synpunkter kommit till uttryck. En utförlig redogörelse för frågans tidigare behandling återfinnes i 1921 års statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, punkten 23. Efter det väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelser den 31 augusti 1926 och den 30 augusti 1927 gjort framställning om anslag till förevarande hamnanläggnings utförande enligt en inom styrelsen upprättad, i viss mån förenklad plan för en beräknad kostnad av 356,000 kronor, föreslog Kungl. Maj:t i 1928 års statsverksproposition riksdagen besluta, att en hamnanläggning vid Torekov under vissa villkor skulle komma till utförande inom fiskehamnsgruppen I efter de i samma grupp befintliga hamnbyggnaderna vid Lörudden och Gnisvärd. Departementschefen anförde i ämnet bland annat, att han funne behovet av en förbättring i hamnförhållandena i Torekov vara tillräckligt styrkt. Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Genom beslut den 20 april 1928 har Kungl. Maj:t fastställt plan för den sålunda avsedda hamnanläggningen vid Torekov. Arbetet med densamma har likväl ännu ej igångsatts, och medel härför hava hittills ej kunnat beredas inom anslaget till statens fiskehamnar. Frågan om arbetets påbörjande var emellertid föremål för en interpellation vid 1929 års riksdag.

Sedan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 5 september 1929 gjort framställning om medel för arbetenas igångsättande under nästkommande budgetår — därvid kostnaden, efter uteslutande av tidigare förutsatt kajänläggning, angivits till 336,000 kronor — har den huvudsakligen för flera år sedan verkställda utredningen i vissa hänseenden kompletterats.

Sålunda har lantbruksstyrelsen den 16 november 1929 avgivit utlåtande i ämnet samt därvid överlämnat yttranden av länsstyrelsen i länet, lotsstyrelsen — som hört lotskaptenen i södra lotsdistriktet — chefen för marininstaben samt fiskeriintendenten i södra distriktet.

Länsstyrelsen har anfört, att länsstyrelsen ansåge behövligheten av en ny hamn i Torekov vara alldeles uppenbar. Under tiden sedan år 1900, då frågan härom först tagits upp, hade också så många och enstämmiga uttalanden i denna riktning förekommit, att någon tvekan knappast borde kunna finnas.

Lotsstyrelsen har överlämnat dels en av lotskaptenen i södra lotsdistriktet verkställd utredning i ämnet, dels ock en inom styrelsen upprättad uppgift enligt den officiella statistiken å sjöolyckor vid eller i närheten av Torekov under åren 1909—1928. Under återopande av dessa utredningar har styrelsen anfört, att styrelsen funne behovet av den föreslagna hamnanläggningen, i vad anginge densamma betydelse som skydds- och nödhamn, till fullo styrkt.

Chefen för marininstaben har anfört, att hamnanordningen i fråga visserligen icke syntes ur direkt sjöförsvarsynpunkt vara av större betydelse såsom skydds- och nödhamn men att det ändock syntes vara av en viss vikt, att densamma komme till stånd, då därigenom levnadsbetingelserna för en del av den även för flottan värdefulla fiskarbefolkningen å rikets västkust skulle förbättras.

Under hänvisning till här berörda handlingar samt till det av fiskerintendenten i södra distriktet avgivna yttrandet har *lantbruksstyrelsen* för egen del yttrat huvudsakligen följande:

Vad anginge frågan, i vad mån hamnens nuvarande beskaffenhet kunde anses olämplig med hänsyn till det fiske, som för närvarande bedreves, finge styrelsen i likhet med fiskerintendenten framhålla, att det nuvarande fisket vid Torekov endast kunde bedrivas i den omfattning, som hamnen medgäve. På grund av hamnens bristfälliga beskaffenhet kunde fiske sålunda bedrivas endast med små båtar, odugliga för fiske ute till havs. I den nuvarande inre hamnen kunde endast ligga båtar med högst 5 å 6 fots djupgående, alldenstund djupet i denna hamn i dess djupare delar endast uppginge till 5 å 6 fot vid medelvattenstånd. Utanför den inre hamnen kunde båtar icke förläggas, när den gamla vågbrytaren vore raserad.

Aven för det nuvarande fisket kunde hamnen sägas vara otillräcklig, dels emedan den måste lämna plats även för mindre fraktskutor, dels ock emedan densamma på grund av vågbrytarens rasering och inloppets ringa djup vore omöjlig att angöra i storm. I varje fall kunde fisket med nuvarande hamnförhållanden icke bliva större än vad det nu vore, och om hamnen icke komme att förbättras och utvidgas, hade man anledning befara, att fisket komme att gå mer och mer tillbaka. Vid det av länsstyrelsen anordnade mötet med ortsbefolkningen den 11 november 1929 hade ock uppgivits, att många personer emigrerat, emedan de bristfälliga hamnförhållandena ej medgäve ett tidsenligt fiske.

Det nuvarande fiskets omfattning framginge av vissa vid styrelsens utlåtande fogade sammanställningar efter primäruppgifter för fiskeristatistiken. I dessa hade antalet fiskare och båtar vid Torekov under år 1928 upptagits på följande sätt:

15 yrkesfiskare	6	däckade båtar med motor
	1	däckad båt utan »
17 binäringsfiskare	3	öppna båtar med »
	7	» » utan »

Sammanlagda värdet å båtarna bade uppgivits till 16,500 kronor.

För fisket vid Torekov hade upptagits ett fångstvärde åren 1924—1928 av respektive 16,106, 18,787, 7,695, 11,540 och 12,024 kronor.

Emellertid syntes, enligt vad som upplysts vid nyssnämnda möte, denna statistik icke vara fullt tillförlitlig. Sålunda hade fångstens storlek och värde påståtts vara avsevärt större än vad statistiken uppvisade. Det hade vidare uppgivits, att det för närvarande i Torekov funnes 29 yrkesfiskare och 10 fiskare, som jämte fiske utövade annat yrke, samt att det funnes 7 större och 6 mindre motorbåtar samt 5 snipor, vilka användes till fiske. De större båtarna hade ett djupgående av 5 å 6 fot.

För att fisket i Torekov skulle kunna gå framåt, måste det förläggas till platser ute på öppna havet och fiskeresorna utsträckas över flera dagar. Härfor erfordrades större båtar och sådana kunde icke komma till användning, så länge det icke funnes en hamn, som kunde taga emot dessa och erbjuda dem skydd.

Torekov måste sägas hava ett för större fiske fördelaktigt läge. I södra Kattegatt funnes god tillgång på fisk av olika slag. Fiskare från olika delar av Sveriges västkust, t. ex. Bohuslän och Råå, ävensom från Danmark och Tyskland bedreve där fiske. Särskilt kunde fisket efter sill, torsk och kolja vissa år giva goda resultat. Om lämplig hamn funnes i Torekov, skulle goda förutsättningar finnas för ett uppsving i fisket därstädes. En sådan hamn skulle få betydelse även för de fiskare från andra delar av västkusten, som fiskade i södra Kattegatt. Vid Hallands Väderö kunde icke erhållas pålitligt skydd, och i Halmstads hamn, där skydd visserligen kunde erhållas, kunde fisken icke hållas levande i båtens damm.

De skäl, som föranlett väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt lantbruksstyrelsen och särskilt tillkallade sakkunniga att i deras den 15 februari 1924 avgivna utredning föreslå anläggande av en fiske- och nödhamn vid Torekov, ägde sålunda alljämt giltighet.

Departementschefen har, vidkommande behovet av anslag för budgetåret 1930/1931 för statens fiskehamnar, anfört följande:

»Vad först angår frågan om förbättring av hamnförhållandena vid Torekov, synes mig den nu verkställda förnyade utredningen i denna fråga hava bestyrkt den uppfattning om behovet av sådan förbättring, vilken legat till grund för statsmakternas år 1928 fattade beslut angående hamnanläggning därstädes. Då de till fiskehamnsgruppen I hörande hamnbyggnader, vilka enligt tidigare beslut skola föregå anläggningen vid Torekov, numera nalkas sin fullbordan, torde därför medel nu böra beredas för sistnämnda anläggning.

Med anledning av vad i länsstyrelsens yttrande anförts rörande ett nytt projekt, avseende viss inskränkning i det tidigare godkända förslaget rörande denna anläggning, får jag emellertid omnämna, att inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, efter av mig under hand gjord anmodan, upptagits till övervägande, huruvida icke de i nämnda förslag avsedda åtgärderna skulle kunna uppdelas på två särskilda byggnadsstadier i syfte att nedbringa det omedelbara medelsbehovet samt att låta en fortsatt utbyggnad av hamnen bliva beroende av utvecklingen av fisket på platsen och därunder vunnen erfarenhet om behovet av ytterligare anordningar. Härom pågår för närvarande undersökning inom styrelsen. Möjlighet synes mig böra hållas öppen till den jämkning i den år 1928 fastställda planen, som vid denna undersökning kan finnas lämplig. Därest riksdagen icke har något att däremot erinra, torde jag framdeles få underställa Kungl. Maj:t frågan om

dylik jämkning. Då det torde vara att förvänta, att förslag i ämnet från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen inkommer inom den närmaste tiden, torde emellertid riksdagens vederbörande utskott sannolikt bliva i tillfälle att taga del av detta förslag. Det tidigare stadgade villkoret om kostnadsbidrag från intressenterna på orten synes även vid eventuell jämkning i planen böra behållas oförändrat.

Av de övriga till statens fiskehamnar hörande företag, beträffande vilka väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nu gjort framställning, synes mig ombyggnaden av viss del utav Kiviks hamn i första hand böra komma till utförande. Mot härutinnan framlagt förslag och kostnadsberäkning finner jag ej anledning till erinran. Till frågan om medel för de reparationsarbeten å förevarande hamn, vilka avsetts att bekostas med underhållsanslag, återkommer jag längre fram vid behandling av anslaget till underhåll av fiskehamnar.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har vid sin anslagsberäkning utgått från, att hamnanläggningen vid Torekov skulle i sin helhet utföras under nästkommande budgetår. Då jag av statsfinansiella skäl icke kan till statens fiskehamnar för nämnda budgetår tillstyrka högre anslagsbelopp än 200,000 kronor, nödgas jag emellertid föreslå, att kostnaderna för berörda anläggning, även om arbetet på antytt sätt skulle kunna begränsas, fördelas på två budgetår. Av det tillstyrkta anslagsbeloppet, 200,000 kronor, torde böra avses för ombyggnadsarbetena i Kivik 42,000 kronor, till kostnader för styrelsens hamnavdelning 18,000 kronor samt till arbetena vid Torekov återstoden eller 140,000 kronor.

Vid den ståndpunkt, jag sålunda intagit, finner jag ej erforderligt att nu taga ställning till de övriga förslag, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagts. Med avseende å den redan beslutade fiskehamnen vid Byxelkrok anser jag mig emellertid här böra omnämna, att beträffande denna anläggning ifrågasatts en uppdelning av de i den senast uppgjorda planen avsedda arbetena på två särskilda utbyggnadsstadier, av vilka det första överslagsvis beräknats draga en kostnad av 170,000 kronor.»

[Utskottets
yttrande.

Hamnen vid Torekov är enligt en år 1926 upprättad plan beräknad att kosta 336,000 kronor eller, med tillägg för en ny kajsträcka, 356,000 kronor. Detta förslag omfattar vågbrytare från land ut till s. k. Hamnaskär med en höjd av 3 meter över medelvattenstånd, en förlängning av densamma i östlig riktning cirka 70 meter samt uppmuddring av inseglingrännan och den av vågbrytaren omgivna bassängen till 3.6 meters djup. Någon förbättring av den redan nu befintliga inre hamnbassängen ingår ej i nämnda plan. Emellertid har inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utarbetats ett mera begränsat förslag till ett första utbyggnadsstadium, dragande en beräknad kostnad av cirka 230,000 kronor. Nämnda förslag innefattar byggnad av en vågbrytare ut till Hamnaskär med en höjd av 3 meter närmast land men allenast en meter i sin yttre del; med anläggningen av tvärarmen i östlig riktning skulle däremot tillsvidare anstå. Därjämte förutsattes uppmuddring av den nuvarande inre hamnbassängen samt anläggning av en brygga i hamnens yttre del.

Med hänsyn till den ringa trafik, som torde vara att påräkna i den blivande hamnen, måste ett nedbringande av byggnadskostnaderna anses önskvärt. Utskottet vill därför tillstyrka, att hamnen anlägges efter den av väg-

och vattenbyggnadsstyrelsen nu senast framlagda mera begränsade planen, dock med iakttagande att vågbrytaren i dess yttre del utföres till en höjd av minst 2 meter över medelvattenstånd med därav följande utökad bredd och styrka. Kostnaden för denna förstärkning av vågbrytaren, som upplysts vara önskvärd för att den skall lämna tillräckligt skydd mot sjön, jämte andra möjligen erforderliga ytterligare arbeten, torde ej behöva belöpa sig till mer än cirka 30,000 kronor, vadan alltså sammanlagda byggnadskostnaden ej skulle behöva överstiga 260,000 kronor.

Den motionsvis begärda uppmuddringen av Hanö hamn, för vilken kostnaden beräknats till 43,200 kronor, varav å staten skulle falla 37,000 kronor, har utskottet ansett böra redan under allra närmaste tiden komma till utförande. Utskottet tillstyrker, att av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget av 200,000 kronor ett belopp av 37,000 kronor avses för detta ändamål.

Under återopande av vad utskottet sålunda anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och de av herrar Clemédtsen, Jönsson i Boa m. fl. samt Hällgren och Törnkvist i Karlskrona i ämnet väckta motionerna (I: 27 och II: 59 samt 62), må till *statens fiskehamnar* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 27) föreslagit riksdagen att till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

Statsunderstödda fiskehamnar.

[27.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 125—127 av återopade statsrådsprotokollet.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 116, av herr *A. Sundberg* m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 88, av herr *O. N. Olsson* i Broberg m. fl., har hemställts, att riksdagen måtte för statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionerna.

För budgetåret 1929/1930 har för ändamålet anvisats ett anslag av 250,000 kronor.

I sin skrivelse den 5 september 1929 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* beträffande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår anført huvudsakligen följande.

Bland de företag, som under år 1929 erhållit statsbidrag, funnes 5 företag, i fråga om vilka de beviljade statsbidragen avsåge endast de i första hand nödvändiga arbetena för respektive hamnar. Till dessa hamnarbeten erfordrades ytterligare statsbidrag med 304,465 kronor.

I den skrivelse den 5 juni 1929, som legat till grund för Kungl. Maj:ts beslut den 5 juli 1929, hade styrelsen omnämnt ett antal hamnar (Vejby, Sandskär, Brändöskär, Galtabäck, Fotö, Rönnäng, Brantevik, Viken, Valbytte och Skillinge), beträffande vilka intressenterna i flertalet fall redan avlämnat vederbörliga förbindelser att uppfylla gällande föreskrifter för erhållande av statsbidrag. Det erforderliga bidraget för dessa företag skulle utgöra 1,054,956 kronor.

I samma skrivelse hade styrelsen omnämnt ett flertal hamnar i Göteborgs och Bohus län (Hyppeln, Rörö, Vrångö, Fiskebäck, Björkö, Klädesholmen, Tjörnekalv, Skalhamn och Stora Kornö), beträffande vilka snarast inväntades fullständiga ansökningshandlingar angående statsbidrag. För dessa hamnar beräknades ett statsbidrag av i runt tal 575,000 kronor.

Hela det sålunda angivna anslagsbehovet skulle uppgå till 1,934,421 kronor.

Till undvikande av en allt mera stegrad stockning av i avvaktan på statsbidrag vilande och av bifall förtjänta ansökningar syntes det vara i hög grad påkallat att företaga en i avsevärd mån effektiv ökning av ifrågavarande anslag, så mycket mera som man till framtvingande av en sundare inriktning av vederbörande befolkningsintresse i företagen under senare år avsiktligt sökt överföra tyngpunkten av hamnbyggandet i fråga om vanliga fiskehamnar från de rena statshamnarna till de statsunderstödda, till vilkas utförande intressenterna måste i någon mån ekonomiskt bidra.

På grund av vad sålunda anförts har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — som förklarar sig anse, dels att hamnförbättringar till nyss angivna omfattning borde kunna verkställas inom loppet av 5 år och dels att hänsyn även måste tagas till den därutöver alltjämt fortgående tillströmningen av nya framställningar om statsbidrag — hemställt, att till utförande av statsunderstödda fiskehamnar måtte för budgetåret 1930/1931 anvisas ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 23 september 1929 har vidare *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*, under framhållande av det stora behovet av hamnanläggningar eller hamnförbättringar i länet, betonat angelägenheten av ökade medel till hamnbyggnadsarbeten inom länet samt hemställt, att ett belopp, icke understigande 300,000 kronor, måtte av Kungl. Maj:t äskas för budgetåret 1930/1931 till statsunderstödda fiskehamnar.

Departementschefen har anfört följande:

»Såsom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framhållit, har man under senare år avsiktligt sökt överföra tyngdpunkten i fråga om fiskehamnsbyggandet från de rena statshamnarna till statsunderstödda hamnar. Denna utveckling, som på sätt jag också i 1929 års statsverksproposition antydde, synes påkallad med hänsyn till önskvärdheten av att kostnaderna för fiskehamnsanläggningarna till skälig del bestridas av intressenterna, torde komma att medföra, att statens bidrag till nya fiskehamnar och förbättringar av äldre hamnar för framtiden i regel komma att utgå från nu förevarande anslag. Det vore därför önskvärt att för nästkommande budgetår kunna vidtaga någon höjning av anslaget. Av statsfinansiella skäl måste jag dock stanna vid att förorda ett oförändrat anslagsbelopp av 250,000 kronor.»

Även med behjärtande av de syften, ifrågavarande anslag till statsunderstödda fiskehamnar avser att tjäna, kan utskottet dock ej tillstyrka, att för ändamålet för nästkommande budgetår anvisas ett högre anslag än det i statsverkspropositionen beräknade.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å de av herrar Sundberg m. fl. och Olsson i Broberg m. fl. i ämnet väckta motionerna (I: 116 och II: 88), i vad de skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag, må till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har ytterligare (punkt 28) föreslagit riksdagen att till handelshamnar och farleder för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

*Handels-
hamnar och
farleder.*

[28.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 127 och 128 av åberopade statsrådsprotokollet.

Under nu förevarande punkt har utskottet behandlat de av departementschefen (sid. 136 av statsrådsprotokollet) anmälda förslagen, som angå dels inomskärsfarleder Ramsvikskilen—Ålstenshamn samt vid Hus- och Grindholmarna i Göteborgs och Bohus län, dels ock farleden förbi Långören till Torhamnsfjärden i Blekinge län, rörande vilka förslag väckts följande motioner, nämligen:

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 46, av herr A. Sundberg m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 97, av herr J. W. Mårtensson m. fl., i vilka hemställts, att riksdagen måtte till påbörjande av inomskärsfarled mellan Ramsvikskilen och Ålstenshamn för budgetåret 1930/1931 anvisa ett anslag av 500,000 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herrar A. Törnkvist i Karlskrona och E. Hällgren väckt motion, nr 63, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att för uppmuddring till ett djup av 3.6 meter och en bottenbredd av 20 meter av farleden förbi Långören till Torhamnsfjärden i Blekinge skärgård samt uppförande därstädes av nödiga fyrar anvisa ett extra reservationsanslag av 95,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

För innevarande budgetår utgör ifrågavarande anslag 250,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har beräknat, att för budgetåret 1930/1931 skulle erfordras ett anslag av i runt tal 500,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Enligt vad inhämtade upplysningar giva vid handen, lär man hava att räkna med, att arbetena med anläggning av djuphamn vid Köping komma att igångsättas före den tidpunkt, intill vilken uppskov med arbetenas på-

börjande av Kungl. Maj:t medgivits eller den 1 juni 1930. I följd härav torde medel nu böra beräknas för en del av det statsbidrag, som beviljats för berörda arbeten. På sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit torde det totala bidragsbeloppet, 333,000 kronor, kunna fördelas på tre budgetår. För budgetåret 1930/1931 bör därför beräknas ett belopp av i avrundat tal 110,000 kronor.

I övrigt läser medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår böra i första hand beräknas med utgångspunkt från att möjlighet beredes till fullföljande av de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen omnämnda, redan igångsatta hamnbyggnadsföretagen vid Borgholm, Mörbylånga och Degerhamn. För säkerställande av bidragen till dessa arbeten kräves ett belopp av omkring 184,000 kronor.

Av vad nu anförts framgår, att en ökning av anslaget till förevarande ändamål för nästkommande budgetår är erforderlig. Av statsfinansiella skäl kan jag emellertid icke tillstyrka, att medel i den omfattning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit skulle avses till nya, ännu icke beslutade företag. Anslagsbeloppet synes mig böra begränsas till 300,000 kronor, vilket innebär att till bidrag för ännu icke beslutade arbeten skulle, inberäknat för närvarande odisponerad del av anslaget, stå till förfogande en summa av omkring 22,000 kronor.»

Beträffande ovan nämnda frågor om vissa farleder i Göteborgs och Bohus län samt i Blekinge län inhämtas av statsrådsprotokollet följande.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — som genom beslut den 20 april 1928 anbefallts verkställa omarbetning av ett tidigare upprättat förslag rörande inomskärsfarleder mellan Göteborg och Strömstad, vilket förslag omnämns i 1928 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkten 24) — har i skrivelse den 18 oktober 1929 gjort hemställan om anslag å 500,000 kronor till påbörjande å sträckan Ramsvikskilen—Ålstenshamn samt vid Hus- och Grindholmarna av arbeten å farlederna enligt ett genom styrelsens försorg uppgjort omarbetat förslag, vilket i sin helhet beräknats draga en kostnad av 4,867,500 kronor, varav å nu ifrågavarande arbeten belöper tillhoppa 1,627,000 kronor. I samma ämne har länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län gjort framställning i skrivelse den 7 september 1929.

Vidare har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* i sin skrivelse den 5 september 1929 med anslagsäskanden för budgetåret 1930/1931 hemställt om anslag för verkställande av upprensning av samt åstadkommande av fyrbelysning i farleden förbi Långören till Torhamnsfjärden i Karlskrona skärgård, i vilket ärende yttranden avgivits av länsstyrelsen i Blekinge län, kommerskollegium, lotsstyrelsen och chefen för marininstaben.

Departementschefen har beträffande dessa frågor anfört följande:

»Här berörda frågor synas icke nu kunna göras till föremål för framställning till riksdagen. Ett genomförande av det i och för sig behjärtansvärda förslaget rörande inomskärsfarleder mellan Göteborg och Strömstad är på grund av de stora anslagskrav, som därav måste föranledas, under nuvarande förhållanden icke möjligt. Vad angår frågan om upprensning av farleden förbi Långören till Torhamnsfjärden, synes denna fråga icke kunna upptagas till prövning utan viss ytterligare utredning, varvid spörsmålet torde få ställas i samband även med andra hamn- och farledsfrågor beträffande Blekinge län.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anvisande av ett anslag av 300,000 kronor till hamnar och farleder.

*Utskottets
yttrande.*

I väckta motioner har framförts ett för bohuslänska kustfarten synnerligen betydelsefullt spörsmål, avseende framdragnin av en 4.7 km. lång, till största delen sprängd eller grävd inomskärsfarled Kungshamn—Ramsvikskilen, varigenom fartygen skulle kunna undvika den i storm synnerligen riskfyllda Sotefjorden. Kostnaderna för de därmed sammanhängande arbetena kunna enligt ett kostnadsförslag, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande upprättat under år 1929, uppskattas till cirka 1,600,000 kronor. Härvid har räknats med ett bottendjup av 3.6 meter i stället för det högre bottendjup av 4.8 meter, som legat till grund för ett tidigare år 1918 uppgjort förslag.

För egen del får utskottet erinra, att förevarande förslag framkommit i anledning av en av 1913 års riksdag begärd allmän utredning av frågan om förbättring av inomskärsfarlederna utmed bohuslänska kusten. Här avsedda farledssträcka Ramsvikskilen—Ålstenshamn ingår som ett självständigt led i en större plan till farledsförbättringar i Bohuslän.

För bohuslänska fisket anses vara av största vikt att fångsterna kunna utan hinder av storm eller sjögång snabbt transporteras till avsättningsorterna i land. Även de ofta små och tungt lastade fartyg, som föra sten från granitbrotten till lämplig utskeppningshamn, äro i hög grad beroende av att i hårt väder kunna undvika gång utomskärs. Från dessa utgångspunkter har länsstyrelsen ansett sig kunna vitsorda det verkligt trängande behovet av ifrågavarande farled innanför Soten.

Att, på sätt motionärerna hemställt, riksdagen nu skulle fatta beslut om arbetenas igångsättande och anvisa anslag härtill, kan utskottet dock ej tillstyrka. Tvekan måste sålunda alltjämt göra sig gällande, huruvida farleden bör utföras med det nu senast föreslagna begränsade vattendjupet av 3.6 meter eller till större djup. Från kustångbåtsfartens sida har för utskottet framhållits, att på ifrågavarande del av kusten även pågår en jämförelsevis livlig reguljär ångbåtsfart, för vilken passagen över Soten bereder stora risker och olägenheter. Ovannämnda mindre djup av 3.6 meter vore emellertid otillräckligt för de ångbåtar, som gå i dylik reguljär fart. Det för deras del erforderliga större djupet av 4.5 meter medförde visserligen en merkostnad av cirka 400,000—500,000 kronor. Endast om farleden anlades med detta större djup bleve den dock av verklig betydelse för sjöfarten. Enligt utskottets mening tarvas ytterligare övervägande av detta spörsmål med hänsynstagande bland annat till de ökade farledsinkomster, som kunna vara att påräkna genom att farleden tilltages enligt detta större utbyggnadsalternativ. Utan att finna någon förnyad framställning i ämnet från riksdagen nu erforderlig vill utskottet dock förutsätta, att de ytterligare utredningar, som i nu angivna avseende och möjligen i övrigt tarvas för ett slutligt ståndpunktstagande till frågan, skola utan dröjsmål låta sig verkställa, så att förslag om möjligt kan framläggas för nästkommande års riksdag.

Motionsvis har vidare framförts ett av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen år 1929 framlagt förslag om uppmuddring av farleden förbi det vid Blekinges sydöstra udde belägna Långören till Torhamnsfjärden samt i samband därmed nämnda farleds förseende med fyrbelysning. Huvudsyftet härmed är att underlätta inseglingssmöjligheterna till Torhamnsfjärden, som erbjuder goda skyddsmöjligheter vid stormar. Inräknat kostnaderna för fyrbelysning, cirka 15,000 kronor, hava kostnaderna för en farled med ett djup av 3.6 meter och en bottenbredd av 20 meter av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppskattats till 95,000 kronor. Lotsstyrelsen har ansett, att farledens breddning till 25 meter vore erforderlig.

För egen del vill utskottet framhålla, att bristen på nödhamnsmöjligheter å denna av havsfiskare och andra sjöfarande livligt trafikerade del av svenska Östersjökusten för närvarande är synnerligen påtaglig. Såsom i motionerna närmare belyses, utsätts de mindre fartyg, varom här i stor utsträckning är fråga, ofta för synnerligen ödesdiga påfrestningar och risker, när de hava att under hårt väder antingen runda de yttre skären utanför Karlskrona eller ock söka skydd långt upp mot Kalmarsund. I jämförelse med den betydande ökning av skyddsmöjligheterna, som genom farledsförbättringen skulle vinnas, måste enligt utskottets mening det härför erforderliga beloppet få anses jämförelsevis måttligt.

Företaget torde dock hava den omfattning, att förslag härom bör avvaktas från Kungl. Maj:t. Med hänsyn härtill kan utskottet ej tillstyrka, att anslag redan nu anvisas, detta dock under framhållande att de ytterligare utredningar, som kunna erfordras för frågans slutgiltiga bedömning, ej lära behöva bliva mera vidlyftiga än att slutgiltigt beslut i frågan kan fattas vid nästkommande års riksdag.

Under återopande av vad utskottet sålunda anført får utskottet hemställa,

a) att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, må till *handelshamnar och farleder* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor;

b) att de av herrar Sundberg m. fl. och Mårtensson m. fl. väckta motionerna (I: 46 och II: 97) rörande inomskärsfarled vid Sotefjorden må anses besvarade med vad utskottet ovan anført;

c) att den av herrar Törnkvist i Karlskrona och Hällgren väckta motionen (II: 63) rörande en farled förbi Långören likaledes må anses besvarad med vad utskottet ovan anført.

Försöksarbeten för upprensning av norra inloppet till Fårösund. 4:o Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att till försöksarbeten för upprensning av norra inloppet till Fårösund för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

[29.] Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 129—134 av återopade statsrådsprotokollet.

Sundet mellan Gotland och Fårön, som i övrigt har avsevärd bredd och djup, är i sin norra del sammanträngt till en smal ränna av omkring 600 meters längd med å grundaste stället allenast omkring 3 meters — vid lågvatten blott 2.70 meters — djup. Även för fartyg med så ringa djupgående, att genomfart är möjlig, försvåras navigeringen av den ofta starka ström, som råder i sundet och vars hastighet vid vissa tillfällen kan stiga till 4 knop. Trafiken mellan Gotlands ost- och västkust samt mellan dess ostkust och fastlandet är därför till stor del hänvisad att taga den icke obetydliga och under ogynnsamma förhållanden riskabla omvägen norr om Fårön.

Sedan länge har fråga förelegat om upprensning av norra inloppet till Fårösund.

Efter redogörelse för i ämnet gjorda framställningar och verkställda utredningar har *departementschefen* anfört följande:

»Den trafik, som framförallt har intresse av Fårösundsleden, är dels den gotländska kustfarten, dels den trafik, som förmedlar kalktransporterna från kalkbrotten å Gotlands ostkust till avnämare å fastlandet — sockerfabriker, trämasseindustrier och järnverk — särskilt i norra och mellersta Sverige. Kalkexporten från Gotland uppgår till över 300,000 ton per år och besörjes i stor utsträckning av pråmsläp, smärre ång- och motorfartyg samt segelfartyg med eller utan hjälpmotor. Till stor del har detta tonnage ett djupgående, som omöjliggör passerande av Fårösund. Trafiken är därför i avsevärd utsträckning hänvisad till leden norr om Fårön. Det därstädes belägna Salvorev innebär emellertid stora faror för en sjöfart, som icke är av den art, att den kan med fördel söka öppen sjö. Dessutom innebär användande av leden norr om Fårön en förlängning av färdvägen, för kustfarten mellan östra och västra Gotland uppgående till mellan 50 och 60 kilometer och för pråmtrafiken till fastlandet — vilken söker sig in under land snarast möjligt för att där fortsätta inomskärs — mellan 10 och 25 kilometer.

Fårösunds hamn är vidare av betydelse som nödhamn, framförallt för seglare och smärre maskindrivna fartyg men även i viss mån för det större tonnaget. Med hänsyn till det norra inloppets svårframkomlighet kan hamnen emellertid icke utnyttjas som nödhamn i den utsträckning, som vore önskvärd.

Otvivelaktigt skulle en upprensning av norra inloppet till Fårösund till erforderligt djup bliva till stort gagn icke blott för kustfarten å Gotland utan även för de stora kalktransporterna från Gotland till fastlandet, vilka, såsom nämnts, nu till avsevärd del nödgas taga den icke obetydliga och under ogynnsamma förhållanden riskabla omvägen norr om Fårön. Det är även ett behjärtansvärt önskemål att genom upprensningen kunna i större utsträckning än nu kan ske utnyttja Fårösund som nödhamn.

Om det också sedan länge varit välmotiverat att företaga en upprensning av farleden, hava dock de synnerligen betydande kostnadsbelopp, som det i ärendets tidigare skede gällt, föranlett att frågan måst undanskjutas. Numera synes möjlighet föreligga att med anlåtande av den för ändamålet särskilt lämpade, kraftiga materiel, som står till vattenfallsstyrelsens förfogande, utföra detta arbete. Därvid skulle kostnaderna för upprensning till 5.5 meters djup och 45 meters bottenbredd enligt de beräkningar, som gjorts av vattenfallsstyrelsen, kunna begränsas till 450,000 kronor, vartill kommer ett belopp av 50,000 kronor för fyrbelysning. Frågan synes mig därigenom hava kommit i ett sådant läge, att företagets genomförande

nu bör bringas under omprövning. För min del vill jag — efter att på platsen hava tagit del av förhållandena — på de skäl, som i det föregående anförts, tillstyrka, att upprensningen av farleden kommer till utförande. Härvid är givetvis en förutsättning, att de av vattenfallsstyrelsen gjorda kostnadsberäkningarna visa sig hållbara. Visserligen torde man kunna antaga, att detta skall bliva fallet; med hänsyn till svårigheten att riktigt bedöma kostnaderna för arbeten av nu ifrågakarande art torde likväl försiktigheten bjuda att, såsom vattenfallsstyrelsen ifrågasatt, först utföra försöksarbeten i erforderlig omfattning. Kostnaderna för dessa försöksarbeten hava av vattenfallsstyrelsen beräknats till 65,000 kronor. Vattenfallsstyrelsen har framhållit, att de arbeten, som sålunda försöksvis skulle utföras, skulle komma till gagn vid företagets fullföljande, oberoende av vilken arbetsmetod som i fortsättningen kommer att tillämpas och vilka av de föreslagna dimensionerna å farleden, som må bliva bestämda. Med hänsyn till sistnämnda omständighet torde det icke vara erforderligt att nu taga ståndpunkt beträffande den bredd och det djup, vartill farleden vid företagets fullföljande bör upprensas.

Det för försöksarbetena enligt uppgjorda kalkyler beräknade kostnadsbeloppet har icke givit mig anledning till erinran.»

Utskottets
yttrande.

Genom utredningen i ärendet synes ådagalagt, att en upprensning av norra inloppet till Färösund är önskvärt främst av hänsyn till sjöfartens intressen. I likhet med departementschefen anser utskottet dock försiktigheten bjuda, att försöksarbeten först företagas i erforderlig omfattning. Vad i avseende härå föreslagits, har ej givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till försöksarbeten för upprensning av norra inloppet till Färösund för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

Underhåll
av fiske-
hamnar.

[30.]

5:o Kungl. Maj:t har (punkt 30) föreslagit riksdagen att till underhåll av fiskehamnar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 134—136 av åberopade statsrådsprotokollet.

För budgetåret 1929/1930 är för underhåll av fiskehamnar anvisat ett anslag av 25,000 kronor.

I skrivelse den 5 september 1929 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt, att för ifrågakarande ändamål måtte för budgetåret 1930/1931 anvisas ett belopp av 40,000 kronor.

Därjämte har styrelsen i den under punkten 1:o här ovan omnämnda skrivelsen angående förbättring av hamnen vid Kivik meddelat, att styrelsen avsåge att, förutom de under nyssnämnda punkt omförmälda ombyggnadsarbetena å en del av kajen i hamnen, beträffande övriga delar av kajen med en sammanlagd längd av omkring 130 meter utföra vissa reparationsarbeten. Dessa kajdelar skulle sålunda avplaneras från den i vattenbrynet avtagna kajspånten med slänt upp till kajplanet. Därjämte hade styrelsen för avsikt att reparera en kajsträcka på insidan av hamnens norra vägbrytare. Till

bestridande av kostnaderna härför funne styrelsen medel från här ifrågasvarande anslag böra beräknas.

Departementschefen har anfört, att, då de ifrågasatta reparationsarbetena å Kiviks hamn syntes böra komma till utförande och kostnaderna härför torde bliva relativt stora, han ansett sig böra tillstyrka en ökning av anslaget för nästkommande budgetår. Det syntes dock tillfyllest, att anslagsbeloppet höjdes med 10,000 kronor till 35,000 kronor. Då, enligt vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört, utgifterna å anslaget under innevarande budgetår väntades uppgå till omkring 40,000 kronor, varvid en reservation till budgetåret 1930/1931 av omkring 7,000 kronor komme att uppstå, skulle sålunda medeltillgången å anslaget för sistnämnda budgetår komma att ungefär motsvara belastningen å detsamma under nu löpande budgetår.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *underhåll av fiskehamnar* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

Stockholm den 16 maj 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

*Utskottets
yttrande.*

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *E. A. Lundell, C. I. Asplund, C. A. Carlsson* i Gävle, *J. G. Walles, K. E. Andersson* i Eliantorp och *K. A. W. Björck*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *P. M. Olsson* i Blädinge, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *E. J. Wigforss, J. Olofsson* i Digernäs, *O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *G. Persson* i Falla och *J. E. Andersson* i Ovanmyra.